

Rektori konferencia

Budapest (MTI)
A főiskolai hallgatók 20-30 százalékát érintheti az Oktatási Minisztérium javaslata, amely szerint a 2001. július 31-éig lezajló államvizsgák esetében az intézményi tanácsok dönthetnek arról, hogy a diplomához megkövetelik-e a nyelvvizsgát. Kiss Ádám, a szaktárca felsőoktatási és tudományos ügyekért felelős helyettes államtitkára a Magyar Rektori Konferencia budapesti ülésén a Bokros-csoomag nyelvi képzésre gyakorolt leépítő hatásával, illetve a nyelvvizsga akkreditációk kapcsán kialakult helyzettel indokolta a javaslatot.

A felvételi változások kapcsán szólt arról is, hogy 2001-től bevezetik az egységes, 120 ponton alapuló számítási rendszert. A tervek szerint a hozott pontszámra 10 pont erejéig az érettségi eredménye is beszámítana, nyelvvizsgáért, illetve a tanulmányi versenyeken elért helyezésekért pedig összesen maximum 5 pontot kaphatnának a felvételizők. A változás értelmében számítógép osztaná szét a helyeket. A minisztérium azonban semmiképpen sem szeretné, hogy a hallgatói létszám 5 százaléknál nagyobb mértékben változzon egy-egy intézménynél, illetve a régióon belüli elvándorlás fokozódjon.

A finanszírozási rendszer átalakulása kapcsán elmondta: az egyetemek és főiskolák költségvetésében az idén 2,68 milliárd forint pluszforrást terveznek, amiből 800 millió a „bértartalom”. Az összeget a kormány pozitív döntése esetén július 31-éig megkapják az intézmények. *Mészáros Rezső*, aki a konferencia ismételnökévé választották, a képzési és fenntartási normatívák „összemosásának rendszerét” kifogásolta. Kiss Ádám válaszában egyetértett azzal, hogy hosszú távon ezeket szét kell választani.

Könyvbemutató

Munkatársunktól
Az ünnepi könyvhét rendezvényeire kapcsolódik az a bemutató, amelyen *Nagy L. János* szegedi és *Péntek János* kolozsvári nyelvész „A kreatív nyelvhasználat és az iskola” című, a Nemzeti Tankönyvkiadónál idén megjelent művét ismerhetik meg az érdeklődők. A könyvbemutatót a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karának főépületében, az első emeleti tanácsteremben tartják június 1-jén 16 órakor.

Időfizika

Munkatársunktól
Kisfaludy György időfizikus előadás-sorozatának következő állomása Szeged lesz. A Bartók Béla Művelődési Házban június 3-4-én, szombaton és vasárnap délelőtt tíz, illetve kilenc órai kezdettel tart előadást, melyben a következő témákat érinti: a tér-idő-energia kapcsolatai, időhullámok, rezonanciák, valamint a teremtés és a fény kapcsolata. *Kisfaludy* végzettségét tekintve nem fizikus, hanem számítógépes szakember, de már 15 éve az idő fizikája kutatásának szenteli életét. Elméletének kifejtését könyv formájában is megjelentette és megalapította a vezetéknél működő időfizikai laboratóriumot.

**Számítógépen is lehet majd vizsgára jelentkezni
Megszűnik a papírforma?**

A vizsgaeredmények nyilvánosság elé tárása legfeljebb a hallgató önértékét sértheti, személyiségi jogait azonban nem csorbítja. (Fotó: Schmidt Andrea)

Ahány kar, annyi szókas. Ez jellemzi a vizsgákra jelentkezés és az írásbeli eredmények közzétételének módját a Szegedi Tudományegyetemen. A jövőt az jelentheti, hogy a diákok számítógépen iratkoznak fel a vizsgákra. Az ehhez szükséges programot ősztől tesztelik.

Tumulus, lökdösődés, kiabálás – egy füzet felett. Ez a kép fogadja időnként azt, akik a vizsgaidőszak előtt egy-két héttel a bölcsészettudományi karon, a történelem tanszék folyosóján jár. A hallgatók olykor egymásra sincsenek tekintettel, csak az számít, hogy ki-ki számára legmegfelelőbb napra iratkoznak fel a vizsgára, mielőtt betelik az előírt létszámkeret. Hasonló, a baleset veszélyét is magában hordozó jelenetek bizonyára más karokon és tanszéken is előfordulnak, különösen a tömeges képzést folytató szakokon.

A vizsgákra jelentkezésmódjában nincs egységes eljárás a Szegedi Tudományegyetemen. A tanárok, illetve a tan-

székek döntésén múlik, milyen megoldást alkalmaznak. A természettudományi kar Bolyai Intézetében és a SZÉF-en a folyósókön elhelyezett lapokra iratkozhatnak fel a hallgatók. Az orvostudományi karon – a tülekedést is megelőzendő – a tanszék tanulmányi felelőseinél jelentkezhetnek vizsgára a diákok ügyfélfogadási időben. Az állam- és jogtudományi karon a hallgatói önkormányzat is szerepet vállal a vizsgákra jelentkezés lebonyolításában. Ettől az évtől előzetesen felméri a diákok vizsgaidőpontokra vonatkozó igényeit, és azokat továbbítja a tanszékhez. A diákok igényeire igazodó oktatók közé tartozik *Besenyei Lajos*, a polgári jogi és polgári eljárásjogi tanszék vezetője is, aki a hallgatói által kért időpontokat tartja a vizsgákra. – Olyan is előfordult, hogy mintegy húsz hallgatóm szombati napra jelentkezett, így aztán akkor is bejöttem vizsgáztatni – mondja a jogászprofesszor. Az SZTE hallgatói önkormányzata (HÖK) alapvető követelményként fogalmazta meg a karok tanulmányi és vizsgaszabályzataiban, hogy az oktatók már az

első órán közölik a diákokkal: melyek a kurzus teljesítésének feltételei, a vizsgázás módjától az eredmények közzétételéig. Jancsik Csaba HÖK-elnök szerint meg kell szüntetni azt a gyakorlatot, hogy a tanár mindezeket csak a szorgalmi időszak végén ismerteti tanítványaival.

Az írásbeli vizsgaeredmények közzétételének módja is változatos képet mutat. Leggyakrabban a tanszék hirdetőtábláira vagy a tanárok ajtajára kifüggesztett névjegyzékből értesülhetnek a diákok arról, milyen jegyet irathatnak be leckeönnyükbe. Az eredmények nyilvánosság elé tárása – egyes véleményekkel ellentétben – legfeljebb a hallgató önértékét sértheti, különösen bukás esetén, de személyiségi jogait nem csorbítja. *Besenyei Lajos* azzal érvel, mivel az egyetemi szabályzatok szerint a vizsgák nyilvánosak, így azok eredményét is annak kell tekinteni. Sőt – mint mondja – éppen a nyilvánosság jelent garanciát a „bundázástól” mentes vizsgákra. Az eredmények kifüggesztését a megkérdetett karok közül sehol sem találták aggályos

megoldásnak, egyedül a SZÉF oktatási főigazgató-helyettese, *Bajuszné Kabók Katalin* jegyezte meg: néhány oktatóban felmerült, nem állítják-e pellengérrrel a diákokat. Hozzátette: bár a nyugati egyetemeken nem divat ez a megoldás, itthon egyelőre nincs jobb. A Bolyai Intézet néhány oktatója az interneten is hozzáférhetővé teszi az írásbeli dolgozatok eredményeit. Mások viszont – például *Lednitzy András*, az orvostudományi kar tanulmányi osztályának vezetője – éppen ebben látják a személyiségi jogok sérelmét.

Ugyanakkor szeptembertől elkezdik az egyetemen annak az Egységes Tanulmányi Rendszerre keresztelt szoftvernek a tesztelését, amely egyebek mellett alkalmas arra is, hogy a hallgatók számítógépen jelentkezzenek vizsgára, és eredményeiket letöltsék. A személyiségi jogsértést azzal küszöböli ki a program, hogy minden egyes diák saját kóddal és jelszóval férhet hozzá vizsgajegyeihez. Ez az eljárás azonban csak akkor lehet a jövő útja, ha elegendő számítógép áll majd a hallgatók rendelkezésére.

Hegedűs Szabolcs

A magyar antropológia százhusz éve

Amikor a csontok „beszélnek”

A magyar biológiai antropológia százhusz éves történetének fontosabb eredményeit vették számba a múlt héten Szegeden rendezett két-napos konferencián. A tanácskozás nemcsak a múltat, hanem a jövőt is vizsgálta.

A világon az első között alapította meg *Török Aurél* orvosprofesszor 1881-ben a budapesti egyetemen az embertani tanszékét. Ettől az évtől számítják a magyar biológiai antropológia történetét. Az azóta eltelt százhusz év tudományos eredményeit tekintették át a szakma képviselői a Szegedi Akadémiai Bizottság székében tartott két-napos konferencián. A tanácskozás a Szegedi Tudományegyetem embertani tanszékének hatvan évvel ezelőtti megalapításának emléket állított. Az akkor intézként működő tanszék Török professzor tanítványa,

Bartucz Lajos hozta létre a Horthy Miklós Tudományegyetemen 1940-ben.

– A magyar biológiai antropológia története két nagyobb szakaszra osztható: a második világháború előtti és utáni időkre – mondta *dr. Farkas Gyula*, az SZTE embertani tanszékének egyetemi tanára, a konferencia szervezője. A hazai tudományos munka a második világháború után indult erőteljes fejlődésnek, a magyar szakemberek eredményeit azóta külföldön is jegyzik. A szegedi tanszéken dolgozó tudósok – a biológia, biológus és régész szakos hallgatók oktatása mellett – elsősorban az ember biológiai jellegében mutatózó variációkat vizsgálják a társadalmi háttér ingyelembe vételével. A vizsgálatok tárgyai az ásatásokból származó csontmaradványok. Már a tanszék alapító *Bartucz Lajos* is kisebb gyűjteményt állított össze a Móra Ferenc 1930-as évekből ásatásából fennmaradt csontleletekből. *Bartucz pro-*

fesszor ezekre alapozva kezdte el a történeti embertani kutatásokat, amelyek jelenleg is a tanszéken folyó munka homlokterében állnak. A történeti embertani kutatások során a tudósok olyan kérdésekre keresnek választ, mint például milyen volt a férfiak aránya, meddig éltek az emberek, milyen betegségek fordultak elő náluk.

A szegedi tanszéken folyó tudományos munka kiegészül még a fiatalok testi fejlődésének vizsgálatával. – A gyermek normális testi fejlettségének megállapításához bizonyos referencia értékekre van szükség. Az antropológus feladata az, hogy a legfontosabb testi méretekből kiindulva meghatározza azokat az életkor és nem szerinti változó intervallumokat, amelyeken belül a gyerek testi fejlettsége normálisnak tekinthető – magyarázza a munka lényegét *Farkas Gyula*. A vizsgálatok eredményeit egyebek mellett a beiskolázáskor vagy a sorozáskor is figyelembe veszik. A gyerekek fiziológiai érését

vizsgálva 1980–84 között országos felmérést végeztek, amelynek során megfigyelték, milyen összefüggés mutatkozik például a szülők foglalkozása, iskolai végzettsége, a gyerekek születési sorrendje, a testvérek száma vagy a település nagysága, illetve a fiatal serdülési ideje között.

Az antropológiának számos olyan szakterülete van, amelyek gyakorlati problémákra keresnek megoldásokat. Miután a sportantropológia szakemberei megállapították, mely sportágakban milyen az ideális testalkat, ezeket figyelembe véve lehet például edzéstervet kidolgozni az élsportolónak készülő fiataloknak. Az ipari antropológia pedig megadja a konfekció-, a bútortervező vagy a közlekedési eszközök gyártóipar számára az egyes ember típusok testméreteire jellemző értékeket, amelyek alapján kényelmes ruhákat és egyéb használati eszközöket lehet gyártani.

H. Sz.

A PR és az angol pázsit

Londoni Queen Mary and Westfield Főiskolán 20 fős APR (public relations, azaz közkapcsolati) csoport dolgozik. Kiadványokat szerkesztenek. Több saját újságot adnak ki. Rendezvényeket szerveznek. Sajtóközleményeket írnak nap mint nap. Ápolják a kapcsolatot a leendő és volt hallgatókkal, a város polgáraival, a gazdasági szférával. Saját bankkártyájuk van, mellyel fizetni: rang. 25 ezer végzett hallgató „élő” lakcímet tartják nyilván. Elektronikus postafiókot tartanak fenn, amelyen keresztül a végzetek egymással levelezhetnek. Emlék- és ajándéktárgyak tömegét készítik el. Katalógusba szerkesztik és közreadják, melyik oktató milyen terület szakértője.

Minderre nagyon sok költenek. Nem azért, mert nagyon sok pénzük van. Éppen ellenkezőleg. Nagy-Britanniában 1981 óta folyamatosan csökken a felsőoktatás központi támogatása. Az egyetemek és főiskolák belátják: saját bevétel után kell nézniük. Rájöttek, hogy a leendő, jelenlegi és egykori hallgatók, a vállalatok, a város közössége pénzt hozhat nekik, no meg eszmei támogatást. Természetesen csak akkor, ha az egyetem is nyújt valamit cserébe. Elmentek hát az Egyesült Államokba, hogy megnézzék: ott hogyan csinálják. Hogyan érik el, hogy az egyetemek hirtelen híresebb egykori diákjai versengenek azért, kinek a réztáblája díszítse az új egyetemi épület falát – természetesen a beruházási költségek jelentős részének átvállalásáért. Hogy az utód nélkül eltávozó idős emberek alma materükre hagyják a házukat. Hogy a hátrányos helyzetű hallgatóknak számi alapon magánalapítású ösztöndíj áll a rendelkezésére. Hogy az egykori hallgatóknak 40 év után is élő a kapcsolatuk egykori egyetemükkel. Hogy egy főiskolai beiskolázási kampány éppolyan intenzív és profi, mint bármely ipari vállalat reklámhadjárata.

Szóval, a britek elmentek az amerikaiakhoz, de azzal jöttek haza: ez náluk biztosan nem működik majd. Mások a hagyományok, a szokások, a kultúra, a habitus. Eltérő a társadalmi, a gazdasági szisztéma. Mások az egyetemek. Mások az emberek. De azért csak kipróbálták a tengerentúlról hozott ötleteket. És legnagyobb meglepetésükre azt tapasztalták: a dolgok nagy része náluk is működik. A harminc évvel ezelőtt még egy-két fős információ irodákból integrált PR-osztályokat hoztak létre, amelyek nagyon sok pénzt, időt és figyelmet fordítanak arra, hogy mások az egyetemre fordítsák pénzük, idejük és figyelmük egy részét.

Mi a briteknél könnyebb helyzetben vagyunk: nem kell Amerikába mennünk tapasztalatszerzés végett. A múlt héten a TEMPUS Európai Egyetem-menedzsment Programja keretében két napon keresztül brit, belga és francia egyetemi PR-szakemberek tartottak előadásokat a Szegedi Tudományegyetemen az ország különböző felsőoktatási intézményeiből érkező résztvevőknek. Beszéltek a sajtókapcsolatokról, a közösséggel történő kommunikációról, a hallgatóknak nyújtott szolgáltatásokról, az intézményen belüli információ-áramlásról, a külső iroda működéséről, az oktatási programok „értékesítéséről”, a kiadványok fontosságáról, a támogatásszerzésről, az internetes PR-lehetőségekről, a végzett hallgatók megtartásáról, a marketingről. Helybe hozták a tapasztalatokat, ötleteket.

Gyanítom, abban követjük majd a briteket, hogy azt mondjuk: ez nálunk biztosan nem működik. Mások a hagyományok, a szokások, a kultúra, a habitus. Eltérő a társadalmi, a gazdasági szisztéma. Mások az egyetemek. Mások az emberek. Azt viszont nem tudom, abban is követjük-e majd a briteket, hogy azért kipróbáljuk. Az rendben van, hogy angol pázsitot nem akarunk, hiszen, mint tudjuk, ahhoz több száz év kell. A jó egyetemi PR-hez viszont talán kevesebb is elég lenne.

Keczer Gabriella

Fürge, diákoknak

Munkatársunktól
Egy-két héten belül itt a nyári szünet, ilyenkor az önálló jövedelemre váró diákok munkalehetőség után néznek. Hasznos tudniuk, hogy Szegeden egy éve működik a munkaerő-közvetítéssel foglalkozó Fürge Diák Iskolaszövetkezet.

címerezés), valamint szakképzést igénylő feladatokra (számítógépes adatrögzítés, fordítás, tolmácsolás, hosstesskedés) is gyakran nyílik lehetőség. Nyárra, a szezonális munkák idejére különösen bő munkalehetőség-kínálat ígérkezik, nem csak Szegeden, hanem a megye más településein is.

A diák munkaerő-közvetítéssel foglalkozó Fürge Diák Iskolaszövetkezet 1994-ben alapították Pécsen, ma már országos hálózattal rendelkezik. Mint *Kálmán János* igazgató elmondta, a szövetkezet saját dolgozóként foglalkoztatja a diákokat. Az első korhatár 16 év, felső nincs. Kifejezetten középiskolásoknak és egyetemi, főiskolai hallgatóknak megfelelő rövid, egy-két hetes alkalmi munkákat vállalnak el. A szövetkezet a munkáltatóknak a tisztességesen elvégzett munkát, a munkavállalóknak a korrekett fizetést biztosítja. A fő „profil” a képzés, a szórólappoktól a küldeményekig. Emellett könnyű fizikai, betanított, műszakos munkákra (élelmiszer-feldolgozás, gyümölcszedés, kukorica-

A társaság szövetkezeti formában működik, vagyis a dolgozni vágyók egy részjegy – belső használatú értékpapír – megvásárlásával tagsági viszonyt létesítenek a cégnél. Ezt azonban csak az első munkavállaláskor kell kifizetni, addig a diákok díjmentesen értesülnek minden munkalehetőségtől, és tagként az ország bármely Fürge Diák irodájánál munkát vállalhatnak. Munkavállalási kötelezettség nincs, és a tagsági viszony megszüntetésével a részjegy visszaváltható. A szövetkezetnél a diákoknak csak egyszer kell jelentkezniük, attól kezdve a társaság keresi a diákokat, ha nekik való munkát talál. *Kálmán János* elmondta, lehet, hogy nem azonnal és nem az éppen elképzelt munkát, de előbb-utóbb minden dolgozni vágyó diáknak tudnak megfelelő feladatot adni.